

№ 1-4

(№№ 4)

Pocztową opłatę opłacono guszałtem. — Почтову оплату заплачено гуртом.

Ч. 1.

ЛЬВІВ, СІЧЕНЬ 1930.

РІК III.

ЖИТТЯ І ПРАВО

ВІСТНИК ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ — ВИХОДИТЬ РАЗ НА ТРИ МІСЯЦІ.

ВИДАЮТЬ ТОВАРИСТВА: „СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ АДВОКАТІВ“ У ЛЬВОВІ І Т-ВО
УКРАЇНСЬКО-РУСЬКИХ ПРАВНИКІВ У ЛЬВОВІ.

Редагує Колегія: д-р Кость Левицький, Молест Каратницький, Антін Рак, д-р Роман
Перфешький і д-р Олександр Надрага. — Начальний і відповідальний редактор:
д-р Кость Левицький.

Адреса Редакції і Адміністрації: „Життя і Право“, Львів, Ринок ч. 43, I. поверх.
Телефон ч. 5—33.

Передплата: чвертьрічно 3 зол., піврічно 6 зол., цілорічно 12 зол.

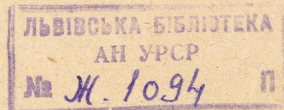
Д-р ТЕОФІЛЬ ОКУНЕВСЬКИЙ.

Боротьба за мир.

Австен Чемберлен, бувший міністер заграничних справ Вел. Британії помістив минушого року в англійських часописах статтю, котру відтак чеські і німецькі часописи переклали на свої мови. І зміст тої статті і англійський безпристрасний спосіб аргументації такі цікаві, що варто було познакомити з ними нашу суспільність. Та для нашої щоденної преси показалася ця стаття занадто юридичною і тяжкою і тому там вона не появилася. Думаю однак, що в журналі „Життя і Право“ повинна вона знайти своє місце відносно проблеми національних меншин, що настроює нашу суспільність на сей темат надто пессімістично.

Через 30-літний час моєї кар'єри — пише м. Чемберлен — був я свідком великих перемін: в політичних установах, в релігійних поглядах, в наукових здобутках і соціальних поняттях. Ніде однак не було більше перемін, як в інтернаціональних справах. Вчорашні географічні карти сьогодні вже до нічого не придатні. Старі границі позникали. Всі давні вартости перевертовувалися. Страшна 4-літня війна наче здвинула суспільність з завесів і люди стали питати, чи цивілізація годна пережити таку боротьбу, від котрої ледви ледви спаслася. Нема отже дивоти, що посеред тої різни, люди стративши всяку надію почали мріти о світовім мирі. Світ зачав шукати за якоюсь інтернаціональною організацією.

Колишня „**свята римська держава**“ се було перше зусилля знайти в особах папи римського і цісаря якусь владу, зеднуючу силу в європейській політиці. Але папа з цісарем розійшлися і те, що мало лучити, сталося жерелом розеднання. Реформація, котра старі ріжниці, еще поглубила та в додатку нові ще потворила, знищила до решти всяку надію на спільну голову християнського світа чи то перехідну, чи постійну, котра би рішала всі спори. Але всеж таки люди чогось шукали. Від великого проекту Сіллі (Sully), котрого він сам не дожив здійснити, аж до предложення Пітта, зробленого цісареві Александрови І. жили всеж таки люди надією, що право запанує над силою, або її ogranicить тай хочаб ідея вічного мира лишилась одною мрією, то всеж таки утруднилося людям відразу хвататись за війну, при чому війну малобися тільки тоді толерувати, колиби завели всі інші способи залагодження справи. Ту ціль мала „ліга правительств“, котра по думці Александра мала повстати „**на основі святих прав людства**“, при чім права поодиноких народів мали ґрунтуватися на „певних принципах“ і не смілося розпочинати війни „поки всі зусилля посторонньої партії не покажуться безцільними“. Тайний артикул англійсько-російського аліянсу з 1805. р. містив в собі клявзулу: „В цілі утворення федеративної системи в Європі для заховання самостійности слабших держав і для запобіження честилубивим змаганням сильніших держав“....

В актах **віденського конгресу** нема таких широких плянів, бо „святі права людства“ мало що значили для зібраних там пануючих і державних мужів; те само було при заключенні мира по окончінім поваленні Наполеона по битві під Ватерльо. „Святий аліянс“ був менше лігою мира як радше асекурацією володарів перед свободолюбивими змаганнями їх народів. Англійський міністер заґран. справ Castlereagh не хотів підписати того пакту, бо він дивився на проблему універсального аліянсу в цілі удержання мира і задоволення народів — як на утопію. Тому звернув він свої зусилля на скромніше, але на той час лекше до переведення завдання. Узнаючи ідею Європейської ліги за неможливу до переведення, зновив він свої зусилля на створення почвірного аліянсу, — спрямованого проти Франції, котрій однак забезпечував можливість приступлення до тих 4. держав, котрі творили аліянс. Ідею Castlereagh-a, котрої його власні земляки як слід не зрозуміли, — а його заґраничні співробітники не оцінили, притьмили однак провідні думки „**святого аліянсу**“. Та той св. аліянс, від котрого малі держави були виключені і тому заздро на него споглядали, не стався ніколи установою мировою, але реакційною корпорацією. Намір великих держав, удержати мир через періодичні зїзди, скінчився на нічім, бо між учасниками не було єдности, не було спільної цілі їх політики і опінія публична на них не впливала.

Світ йшов своїм ходом. По революції наступила реакція, а реакція викликувала нову революцію; зріст **націоналізмів** творив нові експльозивні сили а пристрасти народів показалися при тім не менші від ривалізації їх пануючих. Я стою однак на тім факті, що ніяке демократичне правительство не може провадити політики „зеліза і крови“. Це не значить еще, бо се противилобися історичним фактам, що демократичне правительство дає певну гарантію мира. Але так старанно підготовити війну і вибрати до того відповідний момент, — цього демократичне правительсво зробити не годно, але ми не смієм ані на хвилину собі думати, що гордість і зарозумілість є менша у народів як у їх регентів, або що в хвилі кризи маса буде більше здержлива як одиниця. Війна поступала за війською: війни за освободження, війни захвачуючі, війни оборонні, війни громадянські а вкінці ми на початку нового століття зачинаем що лиш видобуватися з румовища послідної найстрашнійшої війни. Яку надію маем на майбутнє? Чи ми були щасливіші при розв'язанні тої загадки, як ті, що перед 100 роками старалися цю загадку розв'язати. Ми у текст міжнародних договорів умістили мрію цісаря Александра; ми ту програму понесли аж поза атлантийський і тихий океан. Старий і новий світ злучилися зі старими цивілізаціями Азії в одну злуку до удержання мира. Але я всеж мушу собі розсудливо сказати, що аж фактами муситься доказати, що ми будемо щасливіші при розв'язанні сего питання, як ті перші мужі, котрі були не менше серйозні і не менше щирі, а котрі проте не дописали.

А всеж таки є щось, що мені дає віраду. Союз народів мусів з самого початку займатися тяжкими проблемами, котрих мирові договори не вирішили.

Коли Союз народів народився, людство було ще переняте боязнею і підозріннями. Хоча він був міжнародною установою, то ограничався він з конечности на держави злучені з собою, і розтягався хіба еще на неутральні держави, котрі заявили готовість до него приступити. Німеччину, Австрію, Угри і Болгарію допущено аж пізнійше. Крім того забракло з самого початку найважнійшого основателя — Зединених Держав Північної Америки, що до котрих ми надіялися, що вони не відмовлять своєї участі і впливу. Мені припала честь заступати в Союзі мій край. Хоча видний був поступ, але дорога була часто терниста. Ми стрітилися з несподіваними перешкодами і понесли небогато страт. Але Союз народів набирає досвіду. Досі зроблена робота розпадається на три галузі: **соціяльну, економічну і політичну**, хоч тут трудно часто потягнути границі. Треба незабувати, що Союз народів не стоїть понад державами і є тільки звязком народів для забезпечення національної суверенности, при чому він свою чинність ограничує до зовнішних справ. Держави приступивші до Союзу народів заховують свою неза-

лежність, але вони належать до одної організації, котра собі поставила завданням: обмежити можливість війни до мінімуму та міжнародне непорозуміння мировою дорогою залагоджувати і таким способом світові мир забезпечувати. З того виходить, що Союз народів може впливати лиш при допомозі **переконування**, а ніколи сили. Вправді воно старається допровадити сторони до порозуміння, але Союз не має атрибутів влади законодавчої або Суду. Тому, що Союз народів є тільки злукою держав, то і Рада Союзу народів не є правительством, що стоїть понад правительствами, — а тільки злукою правительств. Тому, що методами його роботи є **внутрішнє пересвідчення і угода**, то вплив його обмежується тільки на договори. Рада Союзу народів, може лиш тоді якесь питання рішати, коли всі члени його на те погодяться. Вирішення при допомозі майоризації є недопустимі. Хто приглядався розвиткови і зростови Союзу народів, той не міг не запитити, що між великими державами є певного рода зависть що до становиска, яке їм приписує Статут. А я звертаюся до тих, котрі тому почуванню дали в своїм серці місце, щоб собі сказали, до чого така ривалізація може допровадити, і які може мати наслідки для Союзу народів.

В Союзі народів, всі держави є рівноправні, та голос найслабшої держави має таке саме значіння, що й найміцнішої.

Независимість Союзу і належних до нього держав не сміють бути підкопані ріжницею поглядів. Як би учасники поділилися на два табори, то Союз народів стративби всяку силу а людство погребало би всі надії, котрі в нього поклало і він сам став би огнищем боротьби замість статись запорукою мира. Основателі Союзу народів були свідомі того, що вони не сміють від учасників своїх (держав, що належать до нього) забагато жадати. Як би права поодиноких держав занадто обмежано, то Союз народів ніколи не повстав би, а якби був і повстав, то був би скоро розлетівся. Людство еще не дозріло до одноцільного парламента. Національна свідомість і стремління до національної независимости ніколи не були так сильні, як тепер, як це світова війна тепер доказала. Тому то нарочно потворено в статуті деякі люки, бо вони дали статуту еластичність, а Союзови народів можливість розвитку таї природного органічного росту.

Для нас, що зрослися з англійською конституцією є ця думка про органічне виростання, без писаних словесних законів, цілком зрозуміла. Ціла наша конституція є збудована на тій провідній думці і є зовсім здібна до життя, Але для інших націй є це не зовсім зрозуміле. Після мене, лежить однак в повільній еволюції найбільша будучність Союзу народів, бо він в той спосіб уявляє собою **міжнародну правовість**. Безумовно і цілком природно заходить поміж поодинокими націями ріжнородність інтересів, так що кожний за-

костенілий припис мусів би показатися погубним. Чого не можна би перевести одним договором, котрий мав би примінення для всіх народів, то мож буде імовірно досягнути ріжними, до всіляких потреб приміненими договорами. Договір в Льокарно, котрий завзиває 5 народів підпирати всіми силами Союз народів і його статут, мав як раз це на оці. Той договір, котрий уложено на основі статутів Союзу народів, був предложений вперед Союзній Раді, поки єще наступив зїзд в Лькарно. Той льокарненський пакт становить тепер найголовніше **забороло для Европейського мира** і для авторитету Союзу народів. І той льокарненський пакт відновив звязь Антанти з Німеччиною, впровадив її до співпраці в Союзі народів і примінив давну столітну традицію англійської політики до сьгоднішних відносин.

З наших організацій.

Адвокатська Палата в Самборі.

В Адвокатській Палаті в Самборі до дня 14. грудня 1929. р. було вписаних 270 адвокатів, між іншим в Самборі 49, в Дрогобичі 91, в Стрию 43, в Долині 10, в Сколім 13 і т. д. На листі кандидатів адвокатури вписаних було 110 канд. адвокат.

На Загальних Зборах Адв. Палати дня 14. грудня 1929 вибрано президентом: Др. Йосифа Штаермана, адвоката в Самборі, двох віцепрез., 4 членів Виділу, 4. заступників Виділу (з українців Др. Гуркевич), президентом Дисциплінарної Ради Д-ра Сироп, адвоката в Самборі, 14. членів Дисциплінарної Ради (з українців Др. Микола Галушинський і Др. Гриць Кузів з Дрогобича) і 6 заступників членів Дисциплінарної Ради.

Сходини делегатури С. У. А. в Стрию.

Дня 16. лютого ц. р. відбулися сходини делегатури С. У. А. в салі „Української Бесіди“ в „Народнім Домі“ в Стрию. Від Виділу С. У. А. поїхали на ті сходини: Президент С. У. А. Др. Кость Левицький і віцепрезидент Др. Михайло Волошин. Делегатів привитали на двірці відпоручники делегатури. Сходини делегатури отворив і проводив делегат стрийщини Др. Антін Гарасимів. Він привитав прибувших делегатів Виділу та по звіті секретаря делегатури Д-ра Романа Домбчевського про її діяльність і зреферованні справи забезпечення товаришів адвокатів уділив голосу Д-ру Михайлови Волошинови. Цей представив організаційне життя С. У. А., його